

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Mit teremtett a magyar építőipar
Budapesten?*

Forrás:

Vállalkozók Lapja

Bp

(Hely)

1928. 4. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.) ((

Osztályozás

Tárgy

69

Hely

Idő

"1928"

Személy

Mit teremtett a magyar építőipar Budapesten?

Lapunk február 15-iki számában *Jakab Dezső* műépítész érdekes közérdekű levelet irt *Teleszky János* és több előkelő közgazdasági író cikkével kapcsolatban, kereskedelmi és ipari mérlegünkről. Kifejtette, hogy a kereskedelmi mérleg látszólagos passzivitásából sokan azt a következtetést vonják le, hogy *csökkeneni kell az igényeket és elsősorban redukálni az építkezéseket*. Fölvetette azt az ötletet, hogy ki kellene mutatni 1918, illetve 1919 után

milyen vagyoni értékeket teremtett az építőipar az építkezési beruházások révén,

mert ez a statisztika meggyőzően bizonyítaná, hogy a kereskedelmi mérleg látszólagos passzivitása nem jelenti egyúttal elszegényedésünket, hanem szorgalmunkat és gazdasági biztonságunkat.

Noha a kereskedelmi, sőt még inkább a fizetési mérleg passzivitása megítélésében nem vagyunk egy véleményen a cikk írójával, mi is szükségesnek tartjuk, hogy világos és megdönthetetlen statisztikai adatok bizonyítsák, milyen gigászi munkát végzett az ezer bajjal és nehézséggel küzdő magyar építőipar és közgazdaság magyar földön, magyar szellemi harcosokkal és magyar munkáskezekkel.

Ha az ország szívének, Budapestnek statisztikai számadatait nézzük, látjuk, hogy kétszeresen igaz az, amit *Mueller Félix* műépítész egyik előadásában az építkezések terén kialakult két szembenálló felfogás jellemzésére összefoglalóan megállapított:

1. A népszaporodásra való tekintettel és a házak tönkremenése folytán *szükség van évente 3600 lakás építésére*.

2. A forgalmi margó céljaira szükség van az egyes lakáskategóriák között, megfelelően elosztva, *legalább 1100 további lakásra*.

3. Az 1928. évben kivételesen *indokoltnak látszik az 1915—25-iki termelési hiány miatt 7000 lakás termelésére*.

4. A lakásinség mérséklésére szociálpolitikai szempontból fokozatosan annyi lakás termelendő, amig a *normálisnak tekinthető állapotot elérjük*.

Szükségesnek tartottuk azonban, hogy ezeket a statisztikai számadatokat az utolsó másfélévtizedre visszamenőleg összegyűjtsük, mert csak így alakulhat ki tiszta kép arról, hogy milyen arányu volt az az építési folyamat, Budapestnek az az amerikai tempóban megindult fejlődése, amelyet megtört a háború. A háború és a forradalmak alatti építkezések statisztikai adatai viszont szemléltetően mutatják azt a válságot és lerongyolódást, amit a válságos gazdasági idők viharai idéztek elő.

A háború alatti építkezések, de a háború utáni évek építkezései is jóval alulmaradtak annak a számnak, amely a népszaporodás és a házak tönkremenése folytán szükséges.

Mueller Félix dr. meggyőző bizonyítékokkal alátámasztva mutatta ki, hogy 3600 lakás építésére van szükség évente Budapesten. Ezzel szemben — mint 3. számú statisztikai kimutatás bizonyítja — a háború óta egészen 1927-ig meg se közelítette ezt a számot a lakástermelés. Az 1927. évi lakástermelés felülmúlta ugyan ezt a számot, de a többlet meg sem közelíti azt a hiányt, amely 1914 óta állott elő és amelyet a főváros polgársága igen súlyosan érez.

Budapest fejlődése építési szempontból 1911—1927-ig így fest a statisztika tükrében.

Lakóházak és egyéb épületek elkészültek:

Mely évben készült el	Új építés	Toldalék	Ráépítés	Átalakítás	Összesen
1911	958	278	24	37	1297
1912	929	283	22	91	1325
1913	519	478	22	109	1128
1914	370	309	13	76	768
1915	167	178	12	56	413
1916	72	156	3	67	298
1917	47	99	4	38	188
1918	91	98	2	36	227
1919	34	24	4	10	72
1920	93	24	4	45	166
1921	109	99	5	72	285
1922	84	152	16	68	320
1923	212	315	64	147	738
1924	308	350	67	199	924
1925	260	331	42	192	825
1926	433	484	46	277	1240
1927	709	427	129	323	1648

Új lakóház épült:

Mely évben épült	Földszint	1 em.	2 em.	3 em.	4 em.	5 em.	6 em.	Összesen
1911	304	85	70	97	120	—	—	676
1912	317	63	39	62	142	—	—	623
1913	232	48	15	23	35	21	—	374
1914	166	51	10	17	32	27	—	303
1915	52	25	13	15	23	15	1	144
1916	424	7	3	3	2	5	1	45
1917	21	5	1	1	—	1	—	29
1918	59	12	1	—	—	1	—	73
1919	8	—	—	—	—	—	—	8
1920	23	1	2	—	—	—	—	26
1921	54	6	—	—	—	—	—	60
1922	37	5	—	—	—	—	—	42
1923	103	42	4	2	—	—	—	151
1924	185	40	10	10	—	3	—	248
1925	160	34	4	5	2	1	—	206
1926	282	41	8	7	6	5	1	350
1927	438	101	30	53	24	18	15	679

8891

Lakóházakban keletkezett lakások nagyságuk

Mely évben keletkezett	1 szob.	2 szob.	3 szob.	4 szob.	5 szob.	6 szob.	Összesen
1911	3281	2735	1560	1310	576	503	9965
1912	3045	2624	1442	1308	584	443	9446
1913	1621	778	479	332	253	145	3608
1914	832	974	653	449	168	160	3236
1915	935	517	345	244	152	84	2277
1916	95	96	100	27	25	37	380
1917	83	10	11	20	5	8	146
1918	361	8	4	14	5	7	399
1919	5	1	1	1	—	—	8
1920	26	92	15	1	1	—	135
1921	29	60	10	6	3	3	111
1922	134	25	17	7	8	9	200
1923	253	146	49	45	35	49	573
1924	498	338	150	137	59	63	1245
1925	629	408	150	123	75	61	1446
1926	1081	547	223	217	56	57	2181
1927	2719	1556	863	871	285	176	6470

Lebontások:

Milyen évben került lebontásra	Lakóház	Egyéb épület	Összesen
1911	375	—	375
1912		—	375
1913	98	162	260
1914	88	43	131
1915	14	11	25
1916	40	10	50
1917	6	13	19
1918	7	14	21
1919	3	4	7
1920	4	11	15
1921	7	18	25
1922	9	28	37
1923	11	33	44
1924	11	18	34
1925	23	30	53
1926	24	20	44
1927	93	66	159

Ezek a statisztikai adatok számolnak be Budapest fejlődéséről, az építkezések megtorpanásáról és fokozatosan történő gazdasági megújulásáról. A tények valóságával mutatja, milyen döntő szerepe volt Budapest fejlődésében az építőipar munkájának.

Sajnos, az összes magyarországi építkezésekről nem áll módunkban kimutatást közölni, mert eddig statisztikai kimutatás nem készült, bár igen fontos lenne nemcsak építőipari, hanem nemzetgazdasági szempontból is.

Egyes városok és községek építkezési számadatai ugyan rendelkezésünkre állanak, ezek a hiányos adatok azonban hamis képet festhetnek az egész ország építkezési tevékenységéről és addig, amíg teljesen hű képét nem adhatjuk a magyar építőipar megbecsülésre méltó munkájának, nem is tartjuk célszerűnek ötleterüen közreadni őket. A fővárosi statisztikai

estire vonatkozó újságcikk

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

hivatal adatai azonban a tovarosi építkezéseknek teljesen hű képét adják és ezért leközljük nemcsak kuriozunként, hanem azért is, mert a főváros fejlődése megközelítő képet ad arról a tempóról, amelyet a vidék is átvett és követett.

Ez a statisztikai kimutatás memento azok számára, akik hangzatos frázisokkal fűszerezett jelszavakkal hirdetik, hogy nincs szükség további lakástermelésre, mert lakás-krach fog beállani, nem lesz, aki elfoglalja az új lakásokat. Ha ezeket az urakat nem tudja meggyőzni a való élet, a gyakorlati tapasztalat, amely nagyon sötét képet fest Budapest lakásnyomorúságáról, meg kell, hogy győzze a statisztika rideg számoszlópa, amely mögül szinte kiabál a felhívás, melyet most felületes nemzetgazdászok el akarnak némitani: építeni! tovább építeni!